

گزارش راهبردی وضعیت اقتصاد ایران

(تحلیل وضعیت اقتصاد ایران بر اساس شاخص مدیران خرید مرداد ماه ۱۴۰۵)

❖ خلاصه مدیریتی

اقتصاد کشور و بخش صنعت همچنان در یک چرخه انقباضی پایدار گرفتارند؛ به طوری که جهش‌های مقطعی در میزان تولید، به دلیل عدم همراهی تقاضای موثر بازار، از پایداری ساختاری برخوردار نبوده و شکننده هستند. در این میان، بخش مولد با یک قیچی سودآوری شدید دست‌پنجه نرم می‌کند؛ چرا که رشد سنگین هزینه‌های ساخت و تورم نهاده‌ها از یک‌سو، و رکود تقاضا و فرسایش قدرت خرید مصرف‌کنندگان از سوی دیگر، امکان انتقال فشار هزینه‌ای به بازار را سلب کرده و حاشیه سود و نقدینگی بنگاه‌ها را فرسوده است. این فشار هم‌زمان در سمت عرضه و تقاضا، افق پیش‌روی فعالان اقتصادی را با بازگشت بدبینی و تردید نسبت به آینده همراه ساخته است.

از منظر ساختاری نیز فضای صنعتی کشور دچار دوقطبی شدیدی است، به طوری که شکاف عمیقی میان زیربخش‌های پررونق و صنایع مبتلا به رکود سنگین وجود دارد. با این حال، چالش راهبردی‌تر این است که حتی زیربخش‌های فعال نیز به دلیل تخلیه شدید ذخایر مواد اولیه و اختلال در زنجیره تامین، در آینده نزدیک با خطر جدی توقف خطوط تولید مواجه هستند. در چنین شرایطی، تصمیم‌گیری‌های مدیریتی باید کاملاً بر صیانت از سرمایه در گردش، بازمهندسی مبادی تامین نهاده‌ها و اتخاذ مدل‌های فروش اعتباری برای حفظ سهم بازار متمرکز شود.

❖ تحلیل وضعیت اقتصاد کلان

شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در مردادماه ۱۴۰۵ به عدد ۴۶.۹ (تعدیل فصلی‌شده) رسید. این رقم نشان می‌دهد که اقتصاد کشور برای هفدهمین ماه متوالی در محدوده انقباض و رکود (زیر ۵۰) باقی مانده است. بررسی تحولات اخیر آشکار می‌سازد که بهبود جزئی و مقطعی ثبت‌شده در تیرماه (با عدد ۴۸.۶) پایدار نبوده و فعالیت‌های اقتصادی مجدداً با شدت بیشتری به مسیر انقباضی بازگشته‌اند. ارزیابی سیر تحولات ۴ ماه اخیر بر پایه داده‌های تعدیل فصلی شده، تصویر گویایی از روند فعالیت‌های کلان ارائه می‌دهد:

- **اردیبهشت و خرداد ماه (دوره پس از جنگ):** اقتصاد کشور پس از کاهش شوک‌های مستقیم، در حالت محتاطانه و انتظارات شکننده قرار داشت.

- **تیرماه (بهبود مقطعی):** با ازسرگیری فعالیت برخی بنگاه‌های متوقف‌شده، شاخص مقدار تولید پس از مدتی به عدد ۵۱.۶ صعود کرد و شاخص انتظارات فعالان اقتصادی برای آینده نیز به ۵۴.۴ رسید.
- **مردادماه (تثبیت‌نشدن رونق و تعمیق رکود):** در مردادماه، شاخص تولید با افت مجدد به ۴۷.۸ به محدوده انقباض بازگشت. هم‌زمان، شاخص انتظارات فعالیت اقتصادی در ماه آینده با افت شدید به ۴۴.۴ تنزل یافت که پایین‌ترین سطح ۴ ماه اخیر پس از پایان جنگ (از اردیبهشت‌ماه) به شمار می‌رود. این امر از بازگشت موج بدبینی و شکنندگی شدید انتظارات کسب‌وکارها حکایت دارد.

➤ کالبدشکافی گلوگاه‌ها و فشار دوگانه بر اقتصاد کلان

الف) فشار سمت عرضه: قفل شدن زنجیره تأمین و تورم نهاده‌ها

- **بحران مواد اولیه:** شاخص موجودی مواد اولیه به عدد ۳۹.۳ سقوط کرده است که کمترین سطح در ۴ ماه اخیر است. اختلالات ارزی، معطلی کالا در گمرک، هزینه‌های دمو راژ و نوسانات تأمین انرژی از عوامل اصلی فشار بر زنجیره تأمین بوده‌اند.
- **جهش قیمت نهاده‌ها:** شاخص قیمت خرید مواد اولیه با ثبت عدد ۸۷.۲ سریع‌ترین نرخ رشد ۳ ماه اخیر را به ثبت رسانده است. این موضوع فشار هزینه تولید را به اوج رسانده است.

ب) رکود سمت تقاضا: فرسایش قدرت خرید و قیچی سودآوری

- **رکود سفارش‌ها و فروش:** شاخص سفارش‌های جدید (عدد ۴۷.۵) برای ۱۷ ماه متوالی و شاخص فروش (عدد ۴۷.۰) برای ۱۰ ماه متوالی در محدوده انقباض باقی مانده‌اند.
- **فشار بر حاشیه سود:** اگرچه بنگاه‌ها قیمت فروش خود را افزایش داده‌اند (شاخص ۶۳.۱ بالاترین سطح ۳ ماه اخیر)، اما به دلیل افت شدید قدرت خرید خانوارها و رکود بازار، امکان انتقال کامل تورم نهاده‌ها به قیمت نهایی وجود ندارد. برآیند این وضعیت، فرسایش شدید حاشیه سود و نقدینگی بنگاه‌هاست.

ج) افت موجودی انبار، صادرات و وضعیت اشتغال

- **کمترین موجودی انبار پس از جنگ:** شاخص موجودی محصول نهایی به ۴۵.۲ رسیده که کمترین سطح ۴ ماه اخیر است. این امر هم نشان‌دهنده عدم تکافوی تولید برای ذخیره‌سازی و هم عدم تمایل بنگاه‌ها به انباشت کالا در شرایط نااطمینانی بازار است.
- **تداوم رکود صادرات و احتیاط در جذب نیرو:** صادرات کالا (عدد ۴۳.۵) با ۲۲ ماه انقباض متوالی تحت فشار تحریم، گمرک و لجستیک قرار دارد. اشتغال نیز با (عدد ۴۷.۳) ۱۵ ماه انقباض متوالی نشان‌دهنده رویکرد کاملاً محتاطانه بنگاه‌ها در جذب نیروی کار جدید است.

➤ جمع‌بندی و راهبردهای کاربردی

- مدیریت انقباضی نقدینگی و سرمایه در گردش: با توجه به تورم شدید نهاده‌ها (۸۷.۲) و رکود تقاضا، حفظ نقدینگی جاری و اولویت دادن به تأمین سرمایه در گردش بر اجرای طرح‌های توسعه‌ای مقدم است.
- انعطاف‌پذیری در زنجیره تأمین: با توجه به افت ۱۶ ماهه موجودی مواد اولیه (رسیدن به شاخص ۳۹.۳) و مشکلات تخصیص ارز و گمرک، بنگاه‌ها باید برنامه‌های خرید خود را بازتنظیم کرده و به تأمین‌کنندگان تنوع ببخشند.
- تطبیق استراتژی‌های تسویه و فروش: با توجه به کاهش قدرت خرید و افت سفارش‌ها، استفاده از مدل‌های فروش و تسویه انعطاف‌پذیر برای حفظ سهم بازار ضروری است.

❖ تحلیل وضعیت بخش صنعت

شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت در مردادماه ۱۴۰۵ به عدد ۴۹.۸ (تعدیل فصلی‌شده) رسید. این رقم نشان می‌دهد اگرچه از شدت انقباض نسبت به تیرماه (عدد ۴۸.۵) کاسته شده و شاخص به مرز ۵۰ نزدیک‌تر شده است، اما فعالیت‌های صنعتی همچنان برای دهمین ماه پیاپی در محدوده رکود قرار دارد. بررسی دقیق مؤلفه‌ها نشان می‌دهد که رشد محدود تولید در این ماه بدون اتکا به تقاضای پایدار رخ داده و زیرساخت‌های آن شکننده است.

ارزیابی سیر تحولات ۴ ماه اخیر بر پایه داده‌های تعدیل فصلی شده، تصویر گویایی از روند فعالیت‌های بخش صنعت ارائه می‌دهد:

- **اردیبهشت و خرداد (دوران پس از جنگ):** خطوط تولید تحت تأثیر آثار باقی‌مانده از شوک‌های سیاسی و نااطمینانی‌های بازار، رویکردی کاملاً انقباضی و محتاطانه اتخاذ کردند.
- **تیرماه (نشانه‌های اولیه بهبود):** با راه‌اندازی مجدد بخشی از کارخانه‌های متوقف‌شده، شامخ کل صنعت به ۴۸.۵ افزایش یافت و شکل‌گیری امید به رونق، شاخص انتظارات تولید را به ۵۲.۰ رساند.
- **مردادماه (جهش موقت تولید و برگشت نگرانی‌ها):** شاخص مقدار تولید پس از مدت‌ها افت، با عبور از مرز ۵۰ به ۵۱.۰ رسید. اما در مقابل، شاخص انتظارات تولید ماه آینده با افت ناگهانی به ۴۸.۹ سقوط کرد که پایین‌ترین سطح در ۴ ماه اخیر (پس از اردیبهشت‌ماه) است. این واگرایی آشکار می‌سازد که فعالان صنعتی افزایش فعلی تولید را موقت دانسته و نسبت به آینده دیدگاهی نگران دارند.

➤ چالش‌های اساسی صنعت در سمت عرضه و تقاضا

۱. تنگنای تأمین نهاده‌ها و صعود هزینه‌های ساخت

- **افت مداوم ذخایر مواد اولیه:** شاخص موجودی مواد اولیه برای شانزدهمین ماه متوالی سیر نزولی داشته و در مرداد به ۴۱.۹ (کمترین مقدار ۴ ماه اخیر) رسیده است. موانع ارزی، کندی ترخیص در گمرکات، هزینه‌های انبارداری و چالش‌های تامین انرژی از علل اصلی این کمبود هستند.

- **رشد شدید قیمت مواد اولیه:** شاخص قیمت خرید مواد اولیه با ثبت عدد ۸۸.۲ به بالاترین سطح ۳ ماه گذشته رسید. این جهش هزینه‌ای توان مالی تولیدکنندگان را به شدت تحت فشار قرار داده است.

۲. عدم همراهی بازار و کاهش قدرت جذب تقاضا

- **رکود سفارشات و فروش:** شاخص سفارشات جدید (عدد ۴۹.۸) برای هشتمین ماه و شاخص فروش محصولات (عدد ۴۸.۴) برای دهمین ماه متوالی در محدوده انقباض باقی ماندند. این روند نشان می‌دهد بازار داخلی توان خرید و جذب محصولات جدید را ندارد.
- **محدودیت در تعدیل قیمت‌ها:** با وجود اینکه قیمت فروش محصولات به ۶۴.۷ افزایش یافته است، اما به دلیل رکود بازار، بنگاه‌ها امکان جبران کامل تورم سنگین مواد اولیه را ندارند و این مسئله سودآوری آن‌ها را هدف قرار داده است.

۳. وضعیت انبارداری، صادرات و اشتغال صنعتی

- **موجودی محصولات نهایی:** شاخص موجودی کالا در انبار عدد ۴۹.۷ را ثبت کرد که نشان می‌دهد بنگاه‌ها نه توان انباشت کالا برای آینده را دارند و نه تولید کافی برای ذخیره‌سازی صورت گرفته است.
- **تداوم رکود صادراتی و جذب نیرو:** صادرات صنعتی با بیست‌ودومین ماه انقباض (عدد ۴۷.۳) به دلیل موانع گمرکی، ارزی و لجستیکی افت داشته است. همچنین شاخص اشتغال صنعت (عدد ۴۷.۵) برای پانزدهمین ماه پیاپی زیر ۵۰ ماند که نشان‌دهنده دست‌به‌عصا بودن کارفرمایان در استخدام نیروی کار جدید است.

➤ راهکارهای عملیاتی برای صاحبان صنایع

- **تمرکز بر صیانت از نقدینگی و سرمایه در گردش:** با توجه به شاخص بالای قیمت نهاده‌ها (عدد ۸۸.۲) و رکود ۱۰ ماهه فروش، اولویت اصلی بنگاه‌ها باید حفظ جریان نقدینگی و تامین سرمایه در گردش باشد و پروژه‌های توسعه‌ای غیرضروری به معوق افتد.
- **بازمهندسی و تنوع‌بخشی به زنجیره تامین:** با توجه به کاهش ۱۶ ماهه موجودی مواد اولیه (عدد ۴۱.۹) و ریسک‌های ارزی و گمرکی، مدیران باید خریدهای خود را پیش‌بینی‌پذیرتر کرده و به منابع تامین تنوع ببخشند.
- **اتخاذ شیوه‌های انعطاف‌پذیر در فروش:** برای غلبه بر رکود بازار و افت سفارشات، بهره‌گیری از ابزارهای اعتباری و تسهیل شرایط تسویه با مشتریان جهت حفظ سهم بازار ضروری است.

❖ تحلیل وضعیت زیربخش‌های صنعت

بررسی شاخص مدیران خرید (شامخ) در ۱۱ زیربخش تخصصی صنعت (تعدیل فصلی شده) در مردادماه ۱۴۰۵، تصویری کاملاً دوقطبی از فضای فعالیت‌های صنعتی ارائه می‌دهد. از میان ۱۱ زیربخش اصلی، ۶ زیربخش در محدوده رونق (شاخص بالای ۵۰) و ۵ زیربخش در محدوده رکود (شاخص زیر ۵۰) قرار دارند.

- قطب پررونق: صنایع کانی غیرفلزی با ثبت شاخص کل ۵۷.۷ در بالاترین سطح رونق قرار گرفته است.
- قطب رکودی: صنایع شیمیایی با ثبت شاخص کل ۴۲.۹ عمیق‌ترین سطح انقباض و رکود را تجربه می‌کند.

➤ کالبدشکافی تفکیکی زیربخش‌ها و ریسک‌های کلیدی پیش‌رو

۱. زیربخش‌های در محدوده رونق (ریسک‌های پنهان در پشت ظاهر رشد)
 - صنایع کانی غیرفلزی (شاخص کل: ۵۷.۷ - پررونق‌ترین): این زیربخش به لطف تقاضای بالا و ثبت بالاترین میزان سفارشات جدید (عدد ۶۷.۰) و تولید مناسب (عدد ۵۶.۹) در صدر رونق قرار دارد. با این حال، موجودی مواد اولیه (عدد ۳۸.۵) به شدت پایین و قیمت خرید نهاده‌ها (عدد ۹۲.۳) بسیار بالاست.
 - **سیگنال هشدار:** تخلیه انبار مواد اولیه در کنار احتمال افت فصلی پروژه‌های عمرانی و قطعی انرژی، روند تولید فعلی را با ریسک توقف ناگهانی مواجه می‌سازد.
 - صنایع نساجی (شاخص کل: ۵۵.۸): این صنعت با ثبت عدد ۷۴.۳ بالاترین میزان تولید را در کل بخش صنعت داشته و خوش‌بینی بالای فعالان آن، شاخص انتظارات آتی را به ۶۵.۰ رسانده است. اما موجودی مواد اولیه (عدد ۳۶.۱) دچار کسری شدید است.
 - **سیگنال هشدار:** جهش فعلی تولید به دلیل قفل شدن زنجیره تامین نهاده‌ها و تخصیص ارز، به زودی به دیواره کمبود شدید مواد خام برخورد خواهد کرد.
 - ماشین‌سازی و لوازم خانگی (شاخص کل: ۵۵.۶): سفارشات جدید (عدد ۶۲.۸) و فروش (عدد ۶۱.۰) وضعیت مناسبی دارند، اما قیمت مواد اولیه (عدد ۹۲.۹) به شدت سنگین بوده و شاخص انتظارات تولید ماه آینده به عدد ۴۲.۱ (محدوده رکود) افت کرده است.
 - **سیگنال هشدار:** کاهش قدرت خرید خانوارها و اتمام اثر خریدهای مردادماه، احتمالاً این صنعت را در آینده نزدیک وارد فاز رکود تورمی و افت تقاضا خواهد کرد.
 - چوب، کاغذ و مبلمان (شاخص کل: ۵۵.۳): مقدار تولید (عدد ۶۱.۲) و فروش (عدد ۵۵.۵) در محدوده رونق قرار دارد، اما مصرف حامل‌های انرژی (عدد ۷۹.۷) و قیمت خرید نهاده‌ها (عدد ۹۱.۷) فوق‌العاده بالاست.

- **سیگنال هشدار:** وابستگی شدید این صنعت به انرژی در کنار انتظارات شکننده تولید در ماه آینده (عدد ۴۹.۴)، آن را در برابر محدودیت‌های احتمالی سوخت و گاز در فصل سرما بسیار آسیب‌پذیر می‌کند.
- **صنایع فلزی (شاخص کل: ۵۳.۸):** مقدار تولید (عدد ۶۲.۳) مثبت است، اما سفارشات جدید مشتریان (عدد ۴۹.۵) به زیر مرز خنثی افت کرده و قیمت محصولات (عدد ۷۲.۰) رشد بالایی داشته است.
- **سیگنال هشدار:** اشباع قیمتی محصولات و افت سفارشات جدید می‌تواند در آینده نزدیک منجر به کاهش نرخ تولید و انباشت کالا در انبارها شود.
- **صنایع لاستیک و پلاستیک (شاخص کل: ۵۲.۰):** این صنعت بالاترین میزان فروش (عدد ۶۹.۰) و بیشترین خوش‌بینی به آینده (عدد ۷۲.۸) را ثبت کرده است. اما موجودی مواد اولیه (عدد ۳۲.۴) در وضعیت بحرانی و انباشت محصول نهایی (عدد ۶۲.۵) بالا است.
- **سیگنال هشدار:** کسری شدید مواد اولیه، امکان تحقق انتظارات بسیار خوش‌بینانه آتی را زیر سوال برده و خطر قفل شدن تولید را افزایش می‌دهد.
- ۲. **زیربخش‌های در محدوده رکود (تعمیق انقباض و بحران ساختاری)**
 - **صنایع غذایی (شاخص کل: ۴۶.۹):** پایین‌ترین میزان سفارشات جدید (عدد ۴۰.۴)، کاهش فروش (عدد ۴۲.۷) و افت صادرات (عدد ۴۰.۵) باعث افزایش موجودی محصول نهایی در انبارها (عدد ۵۷.۳) شده است.
 - **سیگنال هشدار:** افت قدرت خرید مصرف‌کنندگان و رسوب محصولات در انبارها، احتمالاً بنگاه‌های غذایی را در آینده نزدیک با بحران حاد نقدینگی و سرمایه در گردش مواجه می‌کند.
 - **پوشاک و چرم (شاخص کل: ۴۶.۷):** این زیربخش با کمبود شدید مواد اولیه (عدد ۳۲.۴) روبه‌رو بوده و شاخص انتظارات تولید ماه آینده آن به عدد ۳۲.۲ (دومین عدد پایین جدول) سقوط کرده است.
 - **سیگنال هشدار:** تشدید رکود فصلی، گرانی شدید محصولات و بدبینی فعالان، بازار پوشاک را به زودی با انقباض سنگین‌تر روبه‌رو خواهد ساخت.
 - **وسایل نقلیه و قطعات یدکی (شاخص کل: ۴۵.۷):** پایین‌ترین میزان تولید (عدد ۳۹.۵) و افت شدید میزان فروش (عدد ۴۰.۷) در کنار وضعیت قرمز موجودی مواد اولیه (عدد ۲۸.۷)، این صنعت را فلج کرده است.
 - **سیگنال هشدار:** عدم تامین ارزی و کمبود مواد اولیه، زنجیره قطعه‌سازی و خودروسازی را در آینده نزدیک با خطر توقف خطوط تولید و تعویق تعهدات روبه‌رو می‌کند.
 - **فرآورده‌های نفت، گاز (شاخص کل: ۴۴.۷):** این صنعت رکورددار تورم نهاده‌ها (شاخص ۱۰۰.۰)، کمترین موجودی مواد اولیه (عدد ۲۳.۳) و بدترین انتظارات ماه آینده (عدد ۲۹.۷) در کل بخش صنعت است.

○ **سیگنال هشدار:** بحران مطلق نهاده و بدبینی کامل فعالان، این بخش حیاتی را در آستانه توقف کامل فعالیت‌ها قرار داده است.

• **صنایع شیمیایی (شاخص کل: ۴۲.۹ - رکودی ترین زیربخش):** این صنعت با افت همزمان و عمیق در تمامی مؤلفه‌های اصلی از جمله مقدار تولید (عدد ۴۱.۰)، سفارشات جدید (عدد ۴۱.۷) و کمترین میزان اشتغال (عدد ۴۰.۹) مواجه است.

○ **سیگنال هشدار:** انقباض فراگیر در تمام ابعاد این صنعت، با بروز محدودیت‌های احتمالی خوراک گاز در فصل سرما به یک رکود عمیق و طولانی تبدیل خواهد شد.

➤ **محورهای کلیدی بحران و پیشنهادات راهبردی زیربخش‌ها**

۱. **تخلیه کامل ذخایر نهاده‌ها:** افت مستمر موجودی مواد اولیه در اکثر زیربخش‌های صنعت، نشان می‌دهد که حتی صنایع پررونق نیز سوخت لازم برای ادامه تولید را ندارند.

۲. **شکاف میان تولید و تقاضای موثر:** افت سفارشات و فروش در اکثر زیربخش‌ها اثبات می‌کند که افزایش مقطعی تولید در مردادماه بدون اتکا به تقاضای بازار رخ داده و خطر انباشت کالا و بحران نقدینگی را تشدید می‌کند.

۳. **تقاطع تورم سنگین نهاده‌ها با ناترازی انرژی:** شاخص قیمت مواد اولیه در تمامی زیربخش‌ها بالاست (بین ۸۰ تا ۱۰۰)؛ ترکیب این فشار هزینه‌ای با قطعی احتمالی گاز و سوخت در آینده نزدیک، حاشیه سود صنایع را کاملاً از بین خواهد برد.

سیاست برای مواجهه با چالش‌های پیش‌روی زیربخش‌های صنعت باید مدیریت انقباضی نقدینگی و اولویت‌دهی به تامین سرمایه در گردش را جایگزین طرح‌های توسعه‌ای کنند. همچنین تنوع‌بخشی به منابع تامین نهاده‌ها برای پیشگیری از توقف خطوط تولید به دلیل کسری مواد اولیه و به‌کارگیری شیوه‌های انعطاف‌پذیر فروش و تسویه اعتباری جهت حفظ سهم بازار در شرایط رکود تقاضا حیاتی است.

❖ **هشدارها و بحران‌های کلیدی پیش‌رو**

فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی در آینده نزدیک با سه‌گانه «کاهش ذخایر نهاده‌ها»، «فشار هزینه‌ای بر سودآوری» و «نااطمینانی‌های محیطی» روبه‌رو هستند. افت مستمر موجودی مواد اولیه و چالش‌های ارزی-گمرکی، پایداری خطوط تولید را نیازمند برنامه‌ریزی هوشمندانه‌تر در زنجیره تامین کرده است. هم‌زمان، افزایش قیمت مواد خام در کنار رکود تقاضا، امکان تعدیل قیمت‌ها را سلب کرده و سرمایه در گردش بنگاه‌ها را تحت فشار قرار داده است. این شرایط در کنار احتمال بروز محدودیت‌های سوخت و انرژی در فصل سرما، اتخاذ

استراتژی‌های محافظه کارانه مالی و تسویه اعتباری را ضروری می‌سازد. در نهایت، عبور موفق از این مقطع مستلزم تمرکز بر صیانت از نقدینگی، تنوع بخشی به تامین کنندگان و حفظ سهم بازار داخلی است.

❖ جمع بندی و چشم انداز راهبردی

شواهد مردادماه نشان می‌دهد اقتصاد و بخش صنعت از مرحله شوک‌های اولیه فاصله گرفته‌اند اما هنوز وارد مسیر تثبیت نشده‌اند. عبور از وضعیت فعلی و جلوگیری از قفل ساختاری در آینده نزدیک، مستلزم مدیریت همزمان گلوگاه‌های سمت عرضه (محدودیت‌های ارزی، معطلی گمرکی، کسر نهاده‌ها و احتمال ناترازی انرژی) و رکود سمت تقاضا (کاهش قدرت خرید و افت سفارشات) است.

• سه گانه راهبردی برای فعالان اقتصادی:

۱. تمرکز بر صیانت از نقدینگی و سرمایه در گردش: با توجه به تورم شدید نهاده‌ها و رکود ۱۰ ماهه فروش، اولویت مطلق تخصیص منابع مالی باید حفظ جریان نقدینگی جاری باشد و پروژه‌های توسعه‌ای غیرضروری به تعویق افتند.
۲. بازمهندسی زنجیره تامین و تنوع بخشی به منابع نهاده: تداوم ۱۶ ماهه افت موجودی مواد اولیه اثبات می‌کند که استراتژی خرید به موقع ناکارآمد است؛ بنگاه‌ها باید برنامه‌های خرید خود را پیش‌بینی پذیرتر ساخته و به تامین کنندگان تنوع ببخشند.
۳. انعطاف پذیری در تسویه و تقویت حضور در بازار داخلی: برای مقابله با انقباض ۲۲ ماهه صادرات و ضعف تقاضای داخلی، اتخاذ مدل‌های فروش اعتباری، تسهیل شرایط تسویه و بازنگری در کانال‌های توزیع جهت حفظ سهم بازار ضروری است.